

มหาวิทยาลัยเกริก
รายละเอียดของรายวิชา

คณะ นิเทศศาสตร์
ภาควิชา / สาขาวิชา สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัส และ ชื่อวิชา
รหัสวิชา นท.4301 (CM.4301)
ชื่อวิชา การเขียนบทภาพยนตร์และการแสดง (Script Writing for Film and Performance)
2. จำนวนหน่วยกิต หรือ จำนวนชั่วโมง
จำนวน 3 หน่วยกิต (3-2-3)
3. หลักสูตร และ ประเภทรายวิชา
หลักสูตรระดับปริญญาตรี ประเภทวิชาเอกบังคับ ของสาขาวิชาการสื่อสารมวลชน
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และ อาจารย์ผู้สอน
อาจารย์สุติน ชาวหินฟ้า
5. ภาคการศึกษา หรือ ชั้นปีที่เรียน
ภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา
6. รายวิชาที่เรียนมาก่อน (Pre-requisite) ไม่มี
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) ไม่มี
8. สถานที่เรียน
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก (ห้อง 1408 อาคาร 1 วันอังคาร เวลา 09.00 – 13.10 น.)
9. วันที่จัดทำ หรือ ปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชา ครั้งล่าสุด เดือนพฤษภาคม 2554

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมาย และ วัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายรายวิชา

1.1 เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประเภท และ ประวัติความเป็นมาของภาพยนตร์ แนวคิดของเรื่อง ในภาพยนตร์ ที่มีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรม พื้นที่ และเวลา ทั้งภาคพื้น ยุโรป อเมริกา เอเชีย ตลอดจน ความรู้พื้นฐานด้านการแสดง ความเชื่อ และ จินตนาการในการแสดง การใช้ร่างกาย เสียง ในการแสดง และ การใช้พื้นที่และองค์ประกอบทางศิลป์ในการแสดง

1.2 เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความคิดสร้างสรรค์ ในด้านการเล่าเรื่อง ผ่านศิลปะการแสดง และการถ่ายภาพ การพัฒนาบทจากแก่นของเรื่อง การสร้างตัวละคร จากแก่นของเรื่อง การพัฒนาบทสนทนา การสร้างแนวเรื่อง จากแก่นของเรื่อง

1.3 เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ องค์ประกอบ ประเภท และหลักการเขียนบทภาพยนตร์ และบทการแสดง (Live Performance) ตลอดจนขั้นตอนต่างๆ ในการเขียน ฝึกปฏิบัติในการเขียนบทภาพยนตร์ และ บทการแสดง

2. วัตถุประสงค์ ในการพัฒนา / ปรับปรุงรายวิชา

มีการพัฒนา และปรับปรุงเนื้อหา กิจกรรม ของรายวิชา ตามภาวะความเปลี่ยนแปลงของสังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี เพื่อให้การนำเสนอเรื่องราว ในรูปแบบของภาพยนตร์ประเภทต่างๆ (ภาพยนตร์สั้น ภาพยนตร์อิสระ ภาพยนตร์บันเทิง ภาพยนตร์สารคดี) และรูปแบบการแสดง (Live Performance) จากแหล่งข้อมูลเดิมที่มีผู้จัดทำไว้แล้ว หรือ จากที่คิดสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ มีคุณภาพ มีคุณค่า และเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และ ภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนผลกระทบต่อระบบสุขภาพโดยรวม ทั้งนี้

ทั้งนี้ผู้เรียน ต้องสามารถวิเคราะห์ หลักการทางนิเทศศิลป์-นิเทศโสตทัศน (audiovisual communications) และ หลักจิตวิทยาการสื่อสาร กับ เรื่องราวจากแหล่งข้อมูลเดิม ที่มีผู้เขียนไว้แล้ว นำมาสร้างสรรค์เป็นบทภาพยนตร์ประเภทต่างๆ และ การแสดงได้

หมวดที่ 3 ลักษณะ และ การดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาประวัติความเป็นมาของภาพยนตร์ แนวคิดของเรื่อง ในภาพยนตร์ ที่มีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรม พื้นที่ และเวลา ทั้งภาคพื้น ยุโรป อเมริกา เอเชีย ตลอดจน ความรู้พื้นฐานด้านการแสดง ความเชื่อ และ จินตนาการในการแสดง การใช้ร่างกาย เสียง ในการแสดง และ การใช้พื้นที่และองค์ประกอบศิลป์ในการแสดง

ศึกษา องค์ประกอบ ประเภท และหลักการเขียนบทภาพยนตร์ และบทการแสดง (Live Performance) ตลอดจนขั้นตอนต่างๆ ในการเขียน ฝึกปฏิบัติในการเขียนบทภาพยนตร์ และ บทการแสดง

ปฏิบัติการเขียนบท จากความคิดสร้างสรรค์ ในด้านการเล่าเรื่อง ผ่านศิลปะการแสดง และการถ่ายภาพ การพัฒนาบทจากแก่นของเรื่อง การสร้างตัวละคร จากแก่นของเรื่อง การพัฒนาบทสนทนา การสร้างแนวเรื่อง จากแก่นของเรื่อง ทั้งนี้ อาจเป็นเรื่องที่มีผู้เขียนไว้แล้ว หรือ จากเรื่องที่เกิดสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่

2. จำนวนเวลาที่ใช้ ต่อภาคการศึกษา (ชั่วโมง / คาบเวลา) ¹⁾

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติงาน	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
2 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ (จำนวน 14 สัปดาห์)	ไม่มี	3 ชั่วโมง ต่อ สัปดาห์ โดยให้คำ ปรึกษาภาคปฏิบัติ	ไม่มี

3. จำนวนชั่วโมง ต่อสัปดาห์ ที่อาจารย์ให้คำปรึกษา และ แนะนำทางวิชาการ แก่นักศึกษา เป็นรายบุคคล

จำนวน 9 คาบ หรือ 8 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ ตามตารางเวลา วันพุธ เวลา 14.00 – 20.00 น. และ
วันศุกร์ เวลา 10.00 – 14.00 น. ณ ห้อง 2505 อาคาร 2

¹ วิชานี้มีหน่วยกิตการเรียน 3 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษา จำนวน 16 สัปดาห์ รวม 74 ชั่วโมง คิดเป็นสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 5 ชั่วโมง โดยที่ สัปดาห์ที่ 1 – 14 เป็นกิจกรรมบรรยาย และ การฝึกปฏิบัติ (แต่ละครั้ง จะใช้เวลาบรรยาย ไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง ที่เหลือ เป็นเวลาฝึกปฏิบัติงาน หรือการฝึกงาน และ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง) สัปดาห์ที่ 15 – 16 ประเมินผล และ สอบปลายภาค

หมวดที่ 4 แผนการสอน และ การประเมินผล

1. แผนการสอน

1.1 เนื้อหา และ สาระสำคัญ

บทที่ 1 ศาสตร์และศิลป์ ในการเล่าเรื่อง (narratology)

- (1) แนวคิดเรื่อง genre (narrative, formalism, semiology, auteur, feminism, contextual)
- (2) โครงเรื่อง ความขัดแย้ง ตัวละคร แก่นเรื่อง
- (3) ฉาก สัญลักษณ์ในเรื่อง มุมมองในการเล่าเรื่อง
- (4) สุนทรียศาสตร์ (aesthetics) ในภาพยนตร์ และการแสดง
- (5) เรื่องตลก (comedy) และการสนทนา (dialogue)

บทที่ 2 องค์ประกอบของบทภาพยนตร์

- (1) เรื่องราว (story) และ การพัฒนาเรื่อง (treatment)
- (2) โครงสร้างบทภาพยนตร์ (structure)
- (3) ฉาก
- (4) ตัวละคร
- (5) บทสนทนา

บทที่ 3 การวางแผนการเขียนบทภาพยนตร์

- (1) วัตถุประสงค์ของฉาก (purpose)
- (2) โครงสร้างภายในของฉาก (internal scene structure)
- (3) ตัวละคร (character)

บทที่ 4 การเขียนโครงร่าง (story outline)

- (1) แนวคิดหลัก (theme) ประโยคหลัก (premise) และ เรื่องย่อ (synopsis)
- (2) บทขยายเรื่องย่อ (treatment)
- (3) บทโครงสร้างเรื่อง (plot structure)

บทที่ 5 การเขียนบทแสดง (screenplay)

- (1) บทแสดง (screenplay) และ เทคนิคการเขียนบทแสดง
- (2) รูปแบบการพิมพ์

บทที่ 6 การวิจารณ์ และการประเมินบท

- (1) แนวคิด ทฤษฎีการวิจารณ์
- (2) ตัวบท และ บริบทในตัวบท
- (3) ขอบข่ายการวิจารณ์ (วิธีการนำเสนอ เนื้อหากับการรับรู้ การส่งเสริมสังคม การมีส่วนร่วม)

1.2 กิจกรรม

สัปดาห์ ที่	เนื้อหา สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	กิจกรรม เพื่อการเรียน
1	บทที่ 1 ศาสตร์และศิลป์ ในการเล่าเรื่อง (1) แนวคิดเรื่อง genre (2) โครงเรื่อง ความขัดแย้ง ตัวละคร แก่นเรื่อง (3) ฉาก สัญลักษณ์ในเรื่อง มุมมองในการเล่าเรื่อง	5	- แนะนำรายวิชา เนื้อหา สื่อ เครื่องมือ และ กิจกรรมการเรียน - แนะนำ แหล่งศึกษาค้นคว้า วิธีค้นคว้า หาข้อมูล (research) ที่จะนำมาออก แบบเรื่องราว ตัวอย่าง - บรรยาย บทที่ 1 (1) - (3)
2	บทที่ 1 ศาสตร์และศิลป์ ในการเล่าเรื่อง (4) สุนทรียศาสตร์ (aesthetics) ในภาพ ยนตร์ และการแสดง (5) เรื่องตลก (comedy) และการสนทนา (dialogue)	5	- บรรยาย บทที่ 1 (4) - (5) - ชมภาพยนตร์ตัวอย่าง ละครสั้นตัวอย่าง อภิปราย แนวคิด และ การสื่อความ หมายในเรื่อง
3	บทที่ 2 องค์ประกอบของบทภาพยนตร์ (1) เรื่องราว (story) และ การพัฒนาเรื่อง (treatment) (2) โครงสร้างบทภาพยนตร์ (structure)	5	- บรรยาย บทที่ 2 (1) - (2) - ตัวอย่างเรื่องสั้น อภิปราย แนวคิด และ การสื่อความหมายในเรื่อง และความ เหมาะสมในการนำมาเขียนบทภาพยนตร์
4	บทที่ 2 องค์ประกอบของบทภาพยนตร์ (3) ฉาก (miss-en-scene) (4) ตัวละคร (charactor) (5) บทสนทนา (dialogue)	5	- บรรยาย บทที่ 2 (3) - (4) - ฝึกออกแบบ การวางโครงเรื่อง แนว ต่างๆ (เช่น ซีวิต, รัก, ฆาตกรรม, ฝัน, แฉีกชั่น, ตลก, แฟนตาซี, วิทยาศาสตร์)
5	บทที่ 3 การวางแผนการเขียนบทภาพยนตร์ (1) วัตถุประสงค์ของฉาก (2) โครงสร้างภายในของฉาก (3) ตัวละคร (character)	5	- บรรยาย บทที่ 3 (1) - (3) - ตัวอย่างละครเวที และ ภาพยนตร์ (เรื่อง เดียวกัน) อภิปราย การสื่อความหมาย ด้วยฉาก และ ตัวละคร
6	บทที่ 4 การเขียนโครงร่าง (story outline) (1) แนวคิดหลัก (theme) ประโยคหลัก (premise) และ เรื่องย่อ (synopsis) (2) บทขยายเรื่องย่อ (treatment) (3) บทโครงสร้างเรื่อง (plot point)	5	- บรรยาย บทที่ 4 (1) - (3) - ตัวอย่างบทโครงร่าง ฝึกการเขียนบท โครงร่าง

สัปดาห์ ที่	เนื้อหา สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	กิจกรรม เพื่อการเรียน
7	เขียนบทโครงร่าง (theme, premise, synopsis, plot point) ในกิจกรรมสัปดาห์ที่ 5	5	กิจกรรม workshop
8	บทที่ 5 การเขียนบทแสดง (screenplay) (1) บทแสดง (screenplay) และ เทคนิคการเขียนบทแสดง (2) รูปแบบการพิมพ์	5	- บรรยาย บทที่ 5 (1) - (2) - ตัวอย่างบทแสดง ฝึกการเขียนบทแสดง
9	เขียนบทแสดง ในกิจกรรม สัปดาห์ที่ 8	5	กิจกรรม workshop
10	บทที่ 6 การวิจารณ์ และการประเมินบท (1) แนวคิด ทฤษฎีการวิจารณ์	5	- บรรยาย บทที่ 6 (1) - วิจารณ์บทแสดงที่เขียน (รูปแบบ โครงสร้าง)
11	บทที่ 6 การวิจารณ์ และการประเมินบท (2) ตัวบท และ บริบทในตัวบท	5	- บรรยาย บทที่ 6 (2) - วิจารณ์บทแสดงที่เขียน (คำบรรยายฉาก)
12	บทที่ 6 การวิจารณ์ และการประเมินบท (3) ขอบข่ายการวิจารณ์ (วิธีการนำเสนอเนื้อหากับการรับรู้ การส่งเสริมสังคม การมีส่วนร่วม)	5	- บรรยาย บทที่ 6 (3) - วิจารณ์บทแสดงที่เขียน (บทแอ็คชั่น และ บทสนทนา)
13	นำเสนอบทที่เขียนทั้งหมด (Folder and Presentation)	5	ประเมินผลงาน
14	สรุปสาระสำคัญ และ การประเมินกิจกรรมการเรียน ประมวลองค์ความรู้และทักษะต่างๆ ในการเขียนบท แนะนำการสอบวัดผล แนะนำอาชีพ	5	สรุปกิจกรรมทั้งภาคเรียน
15-16	สอบปลายภาค	4	
	รวม (16 สัปดาห์)	74	

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	เนื้อหา กิจกรรม	วิธีการ / เครื่องมือ	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วน (ร้อยละ)
1	บทโครงร่าง (outline)	theme, premise, genre, synopsis ชัดเจน น่าสนใจ โดยใช้เกณฑ์วัดระดับคุณภาพ 5 ระดับ	4, 6	10
2	บทขยาย หรือ บทโครงเรื่อง (plot outline) หรือ โครงสร้างเรื่อง (structure)	องค์ 3, ฉาก แฉกชั้น ความขัดแย้ง จุดหักเห จุดสูงสุดของเรื่อง จุดคลี่คลาย ชัดเจน และน่าสนใจ โดยใช้เกณฑ์วัดระดับคุณภาพ 5 ระดับ	7, 8	10
3	บทแสดง (screenplay)	รูปแบบ โครงสร้าง ถูกต้อง คำอธิบายฉาก แฉกชั้น ลำดับฉาก (sequence) ลำดับเวลา บทสนทนา (ถ้ามี) ชัดเจน น่าสนใจ โดยใช้เกณฑ์วัดระดับคุณภาพ 5 ระดับ	8, 9, 12, 13	25
3	กิจกรรมการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	การตอบสนองของกิจกรรม กฎเกณฑ์ต่างๆ โดยใช้เกณฑ์วัดระดับคุณภาพ-ศักยภาพ 5 ระดับ	10 ครั้ง (โดยการสุ่ม)	15
4	สอบปลายภาค	แบบทดสอบ ใช้เกณฑ์วัดระดับคะแนน	15-16	40
		รวม		100

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา และ เอกสารหลัก

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชา การผลิตภาพยนตร์ชั้นสูง. หน่วยที่ 2-3

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชา การสร้างสรรค์และการผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น. หน่วยที่ 1-8

นับทอง ทองใบ. ศิลปวิจารณ์ รายการวิทยุโทรทัศน์ (Television Criticism). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2553.

2. เอกสาร และ ข้อมูลสำคัญ

สุทิน ชาวหินฟ้า. **การผลิตภาพยนตร์ และวีดิทัศน์**. บทที่ 3 (เอกสารการเรียนวิชา นท.4302 การผลิตภาพยนตร์และวีดิทัศน์). 2553.

3. เอกสาร และ ข้อมูลแนะนำ

ประชา สุวิธานนท์. **เล่าเนื้อ เทือนหนึ่ง**. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพมหานคร: มติชน., 2542.

รักसानต์ วิวัฒน์สินอุดม. **ปั้น ‘บท’ สะกด ‘หนัง’ Three-Act Structure Scriptwriting**.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ อาทิตยส์นิตจันทร์. มปท.

รักसानต์ วิวัฒน์สินอุดม. **เสกฝัน ปั้นหนัง: บทภาพยนตร์**. กรุงเทพมหานคร: ห้างภาพสุวรรณ 2004, 2547.

ศุ บุญเลี้ยง, บก. **หนังตัวอย่าง**. กรุงเทพมหานคร: อินสปายร์, 2550.

สนธยา ทรัพย์เย็น, บก. **ปฏิบัติการหนังทุนน้อย फिल्मไวรัส เล่ม 5**. กรุงเทพมหานคร: ดวงกมลสมัย, 2550.

Brian Henderson & Bill Nichols, Ed. "The Long Take," in **Movies and Methods: An Anthology**. Berkeley: University of California Press, 1976.

Nick Lacey. Narrative and Genre. **Houndmills, Basingtoke**. Hamsphire & London : Macmillan Pree LTD. 2000.

Nelmes, J. **An Introduction to Film Studies**. 5th ed. London: Routledge, 1996.

4. เว็บไซต์

Shortfilm609. "การเขียนบทภาพยนตร์สั้น." WebBlog.: ThaiShotFilm.

http://www.thaishortfilm.com/T013_screenplay.html

<http://www.novabizz.com/NavaAce>

<http://www.thaifilm.com>